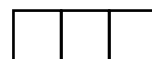

B10 När fabriken lägger ner och flyttar utomlands

Uppgiftsformulering

Notisen ovan handlar om något som drabbat många små samhällen i Sverige. Fabriken där många arbetar läggs ner och flyttas någon annanstans. Resonera om hur samhället och enskilda individer kan påverkas av en sådan nedläggning.

Uppgiften prövar följande del av kunskapskravet; delkunskapskrav 2

Eleven kan föra **enkla/relativt väl utvecklade/välutvecklade och nyanserade** resonemang om hur individer och samhällen påverkas av och påverkar varandra och beskriver då **enkla/förhållandevis komplexa/komplexa** samband mellan olika faktorer som har betydelse för individers möjligheter att påverka sin egen och andras livssituation.

Bedömningsaspekter

Progressionen i uppgiften består av:

- i vilken utsträckning svaret innehåller relevanta samband
- med vilken komplexitet sambanden beskrivs
- i vilken utsträckning svaret innehåller problematiseringar exempelvis genom perspektivbyten

Beskrivning av progressionen

Belägg för nivå E	Belägg för nivå C	Belägg för nivå A
<ul style="list-style-type: none">• Svaret innehåller minst ett relevant samband som visar på hur en nedläggning kan påverka individ och/eller samhället.• Sambandsbeskrivningen är kortfattad.• Svaret innehåller ingen problematisering.	<ul style="list-style-type: none">• Svaret innehåller minst två relevanta samband som visar på hur en nedläggning kan påverka både individ och samhälle.• En av sambandsbeskrivningarna är i flera led.• Svaret kan innehålla en ansats till problematisering.	<ul style="list-style-type: none">• Svaret innehåller minst tre relevanta samband som visar på hur en nedläggning kan påverka individ och samhälle.• Några av sambandsbeskrivningarna är i flera led.• Svaret innehåller problematiseringar.

Exempel på relevanta samband

- Minskad befolkning i samhället
- Ökad arbetslöshet
- Ökade kostnader för samhället
- Individer kan tvingas flytta för att hitta arbete på andra orter
- Servicemöjligheterna i samhället minskar

Vanliga orsaker till att svar inte når nivå E

- Svaret innehåller inte något relevant samband som beskriver hur individer och/eller samhället kan påverkas av en fabriksnedläggning.

Belägg för nivå E

- Svaret innehåller **minst ett** relevant samband som visar på hur en nedläggning kan påverka individ och/eller samhället.
- Sambandsbeskrivningen är kortfattad.
- Svaret innehåller ingen problematisering.

Exempel på svar

Samhället i en liten by kan påverkas stort, det kan flytta mycket folk som hade jobb och det kan påverka små livsmedelsbutiker osv. Många familjer försvinner då påverkas skolor/dagis och ett social samhälle.

Kommentar

Svaret innehåller några relevanta samband t.ex. att samhället påverkas genom att många flyttar från orten, ”det kan flytta mycket folk som hade jobb” ”Många familjer försvinner då påverkas skolor/dagis...”. Samtliga samband är kortfattade, dvs. från orsak till konsekvens. Svaret innehåller ingen problematisering.

Belägg för nivå C

- Svaret innehåller **minst två** relevanta samband som visar på hur en nedläggning kan påverka både individ och samhälle.
- En av sambandsbeskrivningarna är i flera led.
- Svaret kan innehålla en ansats till problematisering.

Exempel på svar

Samhället och individer påverkas för att när ett stort företag läggs ner och flyttar utomlands så blir det många arbetslösa och kanske inte hittar nya jobb. Vilket leder till att staten måste betala ut mera bidrag till barnfamiljer. Och detta leder till att folk kanske inte ha råd att betala skatten. Vilket kommer att leda till en kris. Det är många som flyttar med när företag flyttar utomlands och kanske har tur och får ett jobb utomlands. Men detta kan också leda till att det blir för mycket folk i länderna. Det som är det sämsta med att företagen flyttar utomlands är folk som går i skolan som går just det programet blir arbetslös precis efter gymnasiet och det är inte bra för att det är flera tusen ungdomar som går ut varje år så det blir bara sämre och sämre.

Kommentar

Svaret innehåller tre relevanta samband som visar hur nedläggningen skulle kunna påverka individ och samhälle; utflyttning, ökad arbetslöshet och ökade statliga utgifter pga. bidragsutgifter. Sambandet om arbetslöshet beskrivs i flera led genom att ange att det kan leda till ökade statliga utgifter; ”Vilket leder till att staten måste betala ut mera bidrag...” och att det kan få ekonomiska konsekvenser; ”kommer att leda till en kris”. Sambandsbeskrivningen breddas också genom att visa på hur nedläggningen kan påverka gymnasieungdomar. Svaret innehåller en ansats till problematisering genom perspektivbyte genom att nämna situationen för ungdomar som utbildas till arbetslöshet.

Belägg för nivå A

- Svaret innehåller **minst tre** relevanta samband som visar på hur en nedläggning kan påverka individ och samhälle.
- Några av sambandsbeskrivningarna är i flera led
- Svaret innehåller problematiseringar.

Exempel på svar

Samhället kan påverkas på många sätt, många personer i samhället kommer bli arbetslösa. Detta kommer också ske samtidigt. Man kommer att få ett överflöd av arbetslösa vuxna. Man måste då hitta nya jobb. Detta kan leda till att många flyttar. För om det är ett litet samhälle kommer det omöjligt finnas nya jobb till alla. Många väljer då att flytta och samhället kommer bara bli mindre. Många som jobbat på fabriken har säkert jobbat där i flera år och att syssla med det är det ända som dom kan. De väljer då att flytta för att kunna jobba med samma sak på ett annat ställe. Det är inget jätteproblem om några flyttar men om det är ett litet samhälle kommer det inte bli många kvar och ekonomin i samhället kommer inte gå runt.

Andra butiker kanske måste stänga och ännu fler folk kommer att flytta. Men om det är ett stort samhälle kommer man inte märka så stor skillnad. De arbetslösa kommer hitta nya jobb eller läsa vidare till något annat för att sedan skaffa jobb. Individerna kan både få det jobbigt men ändå inte så jobbigt. För är man den personen som hittar ett nytt jobb snabbt så blir det inte så stora problem. Men är man inte det kan man få det svårt med ekonomin. Man kanske har den ända inkomsten och då få familjen eller du ekonomiska problem. Och är du bara utbildad till att göra keramikkrukor kommer du få jätteproblem att hitta ett jobb, och då måste du antingen läsa vidare eller få mer utbildning eller flytta någonstans där du kan jobba med keramik.

Kommentar

Svaret innehåller flera relevanta samband som visar på effekter av en fabriksnedläggning för både individ och samhälle. T.ex. utflyttning, arbetslöshet, ekonomiska konsekvenser för samhället. Arbetslösheten beskrivs i flera led, dels genom att väga in att det skulle röra sig om massarbetslöshet ”Man måste då hitta nya jobb. Detta kan leda till att många flyttar.” och att detta kan leda till utflyttning. Vidare utvecklas sambanden arbetslöshet-utflyttning ytterligare genom att nämna hur de som blir arbetslösa kan få svårt att hitta nytt arbete då deras yrkeskompetens inte längre efterfrågas; ”Många som jobbat på fabriken har säkert jobbat där i flera år och att syssla med det är det ända som dom kan. De väljer då att flytta för att kunna jobba med samma sak på ett annat ställe”. Resonemanget problematiseras genom att visa hur nedläggningen kan påverka såväl individ som samhälle. Dels de ekonomiska svårigheter det innebär för individen ”kan man få det svårt med ekonomin” dels vilka konsekvenser arbetslöshet och utflyttning får i ett mindre samhälle ”men om det är ett litet samhälle kommer det inte bli många kvar och ekonomin i samhället kommer inte gå runt. Andra butiker kanske måste stänga och ännu fler folk kommer att flytta”. Detta resonemang utvecklas dessutom ytterligare genom att växla perspektiv och beskriva att påverkan kanske inte blir lika tydlig i ett större samhälle ”Men om det är ett stort samhälle kommer man inte märka så stor skillnad”. Att genomgående beskriva att individer kan behöva vidareutbilda sig eller flytta, bedöms vara ett tidsperspektiv då det påvisar konsekvenser på lång sikt.